

**Vrijwilligers
werken samen aan
Basiskwaliteit Natuur,
voor meer groene impact**

**Groene Bondgenoten biedt groene vrijwilligers kennis,
inspiratie, ondersteuning en onderlinge verbinding
om Basiskwaliteit Natuur meer te realiseren
in de eigen omgeving.**

Basiskwaliteit Natuur Gelderse Vogelaarsdag

21 maart 2026

Groene Bondgenoten

Doel van Groene Bondgenoten is dat vrijwilligers elkaar vaker vinden en samenwerken en daarmee hun impact op de Basiskwaliteit Natuur in hun eigen omgeving vergroten.

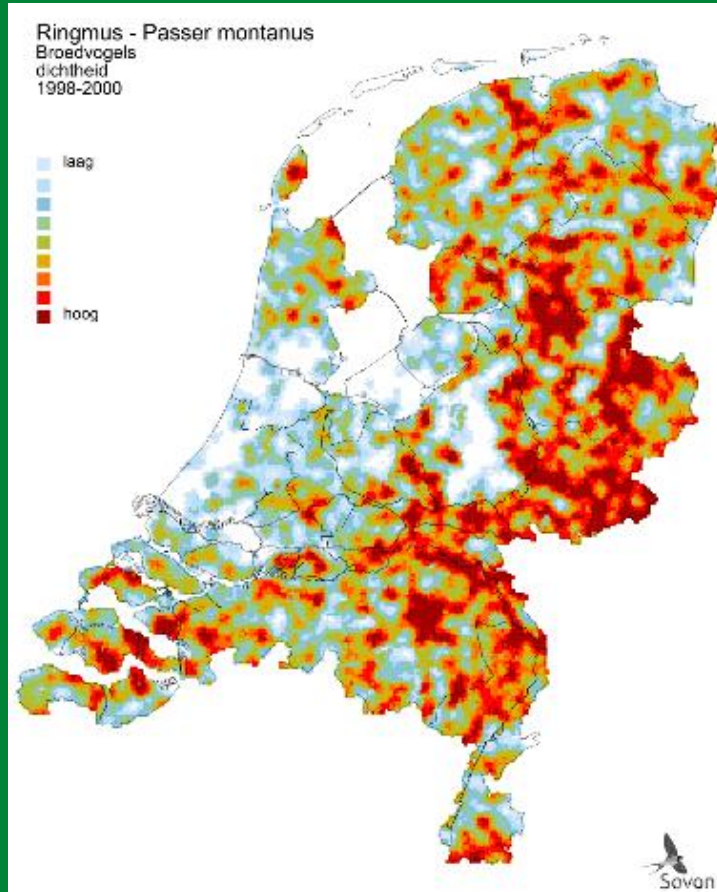

Groene Bondgenoten is een samenwerking van Vogelbescherming Nederland, LandschappenNL, de Natuur- en Milieufederaties, IVN Natuureducatie, SoortenNL en de KNNV. Het project is mede mogelijk gemaakt door de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij.

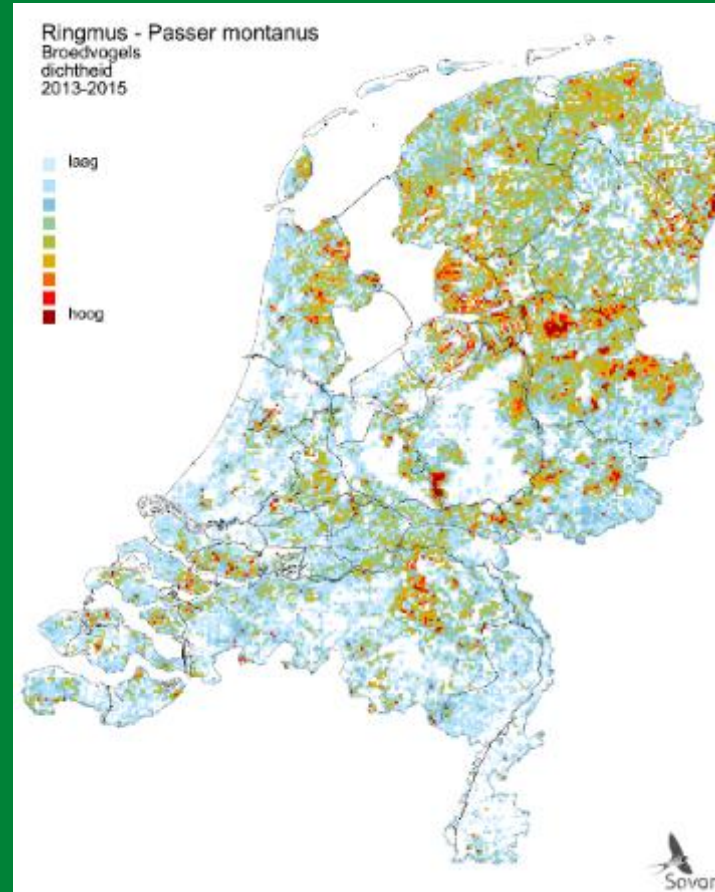

De ringmus, waar zit deze nog?

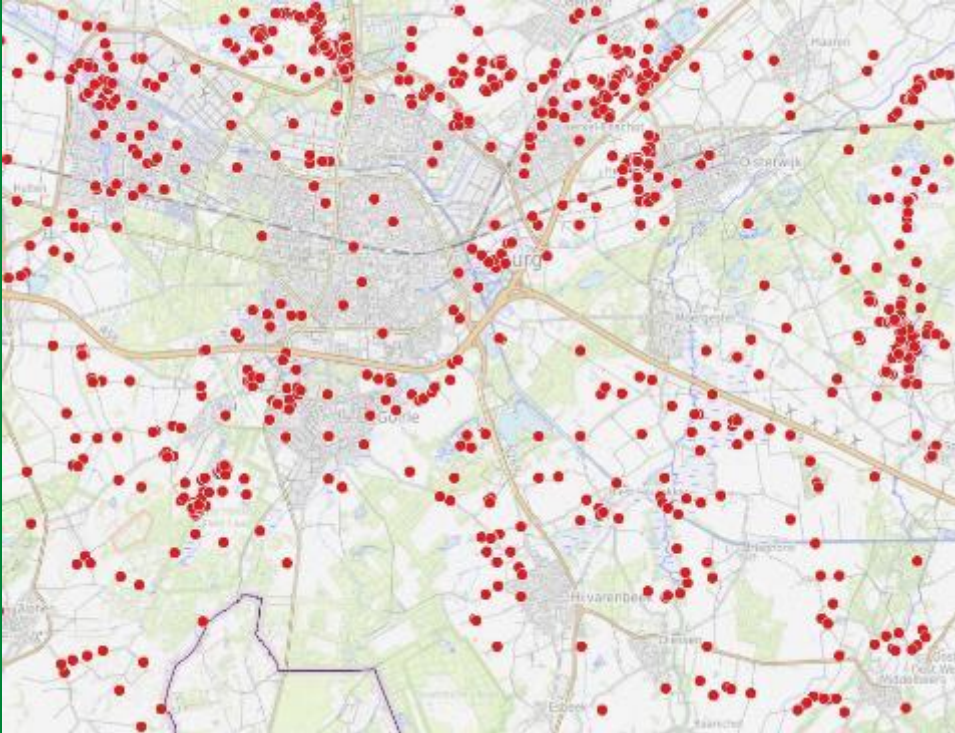
1998 - 2000

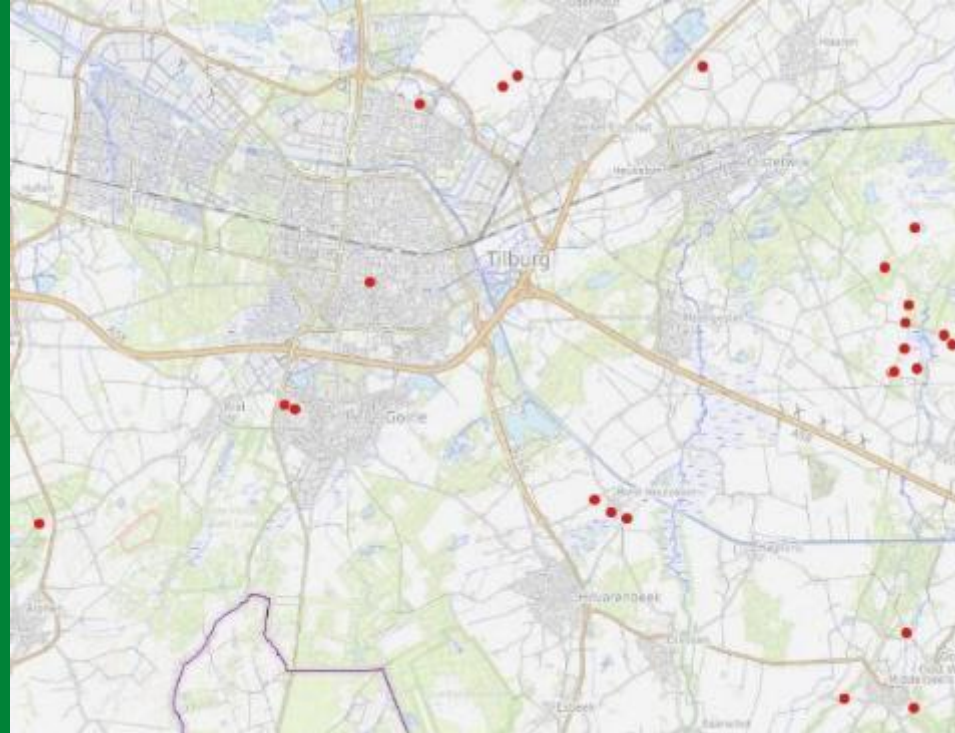
2013 - 2015

De ringmus, waar zit deze nog?

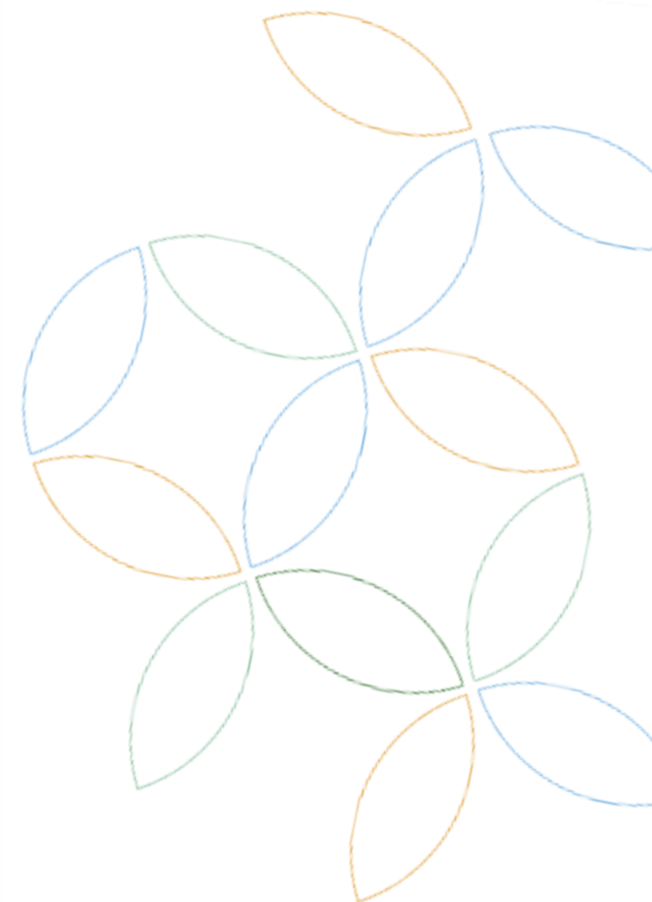
Tilburg 1990

Tilburg 2023

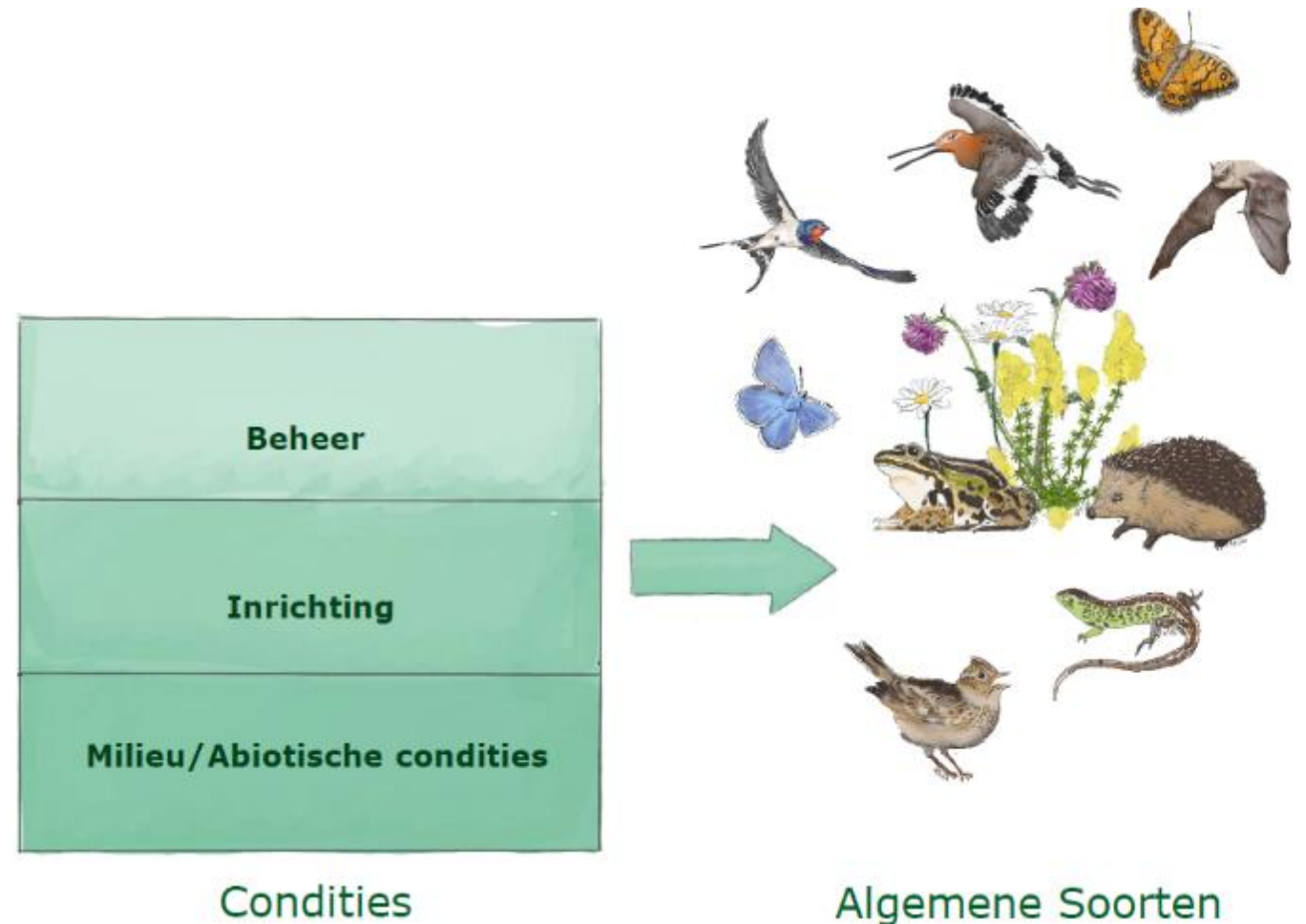

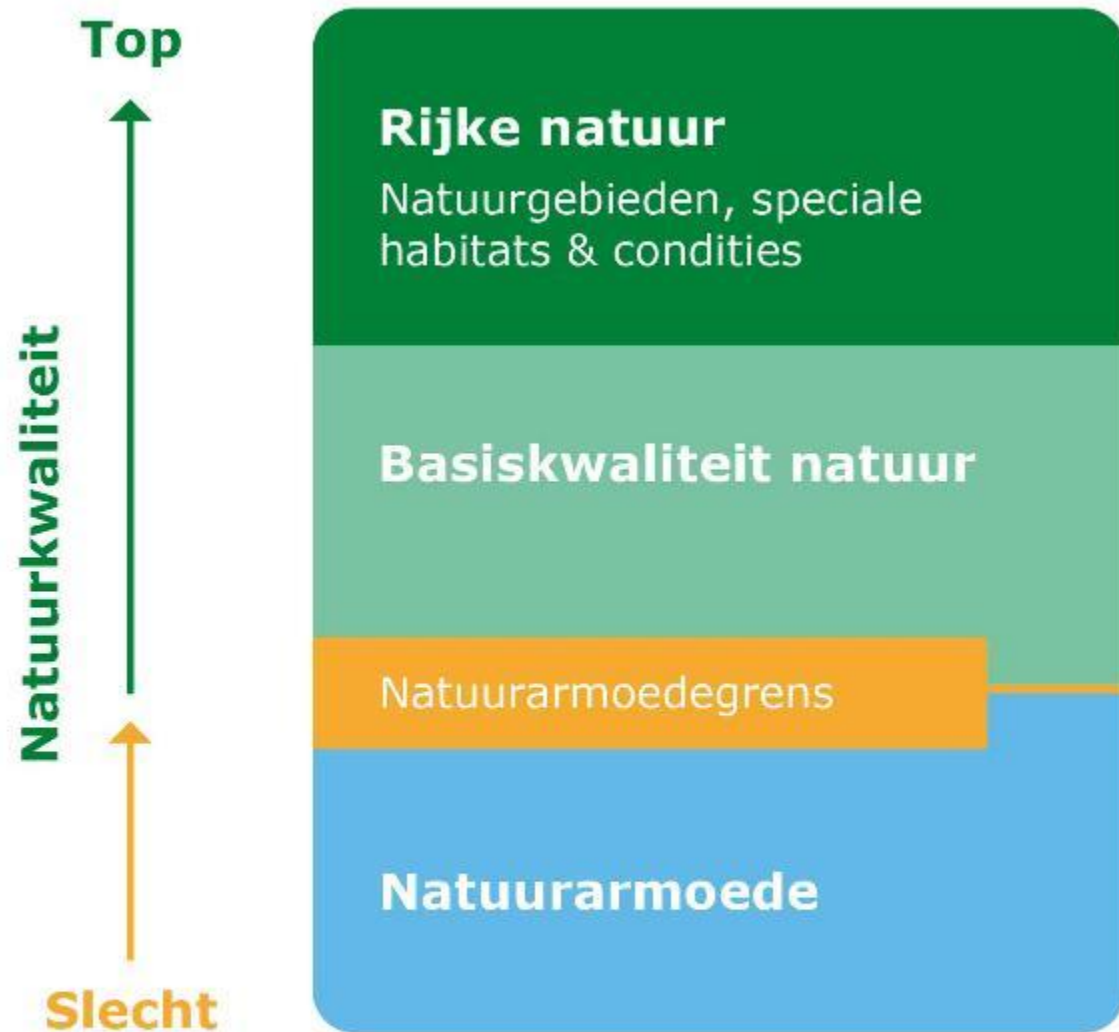
Het begin...

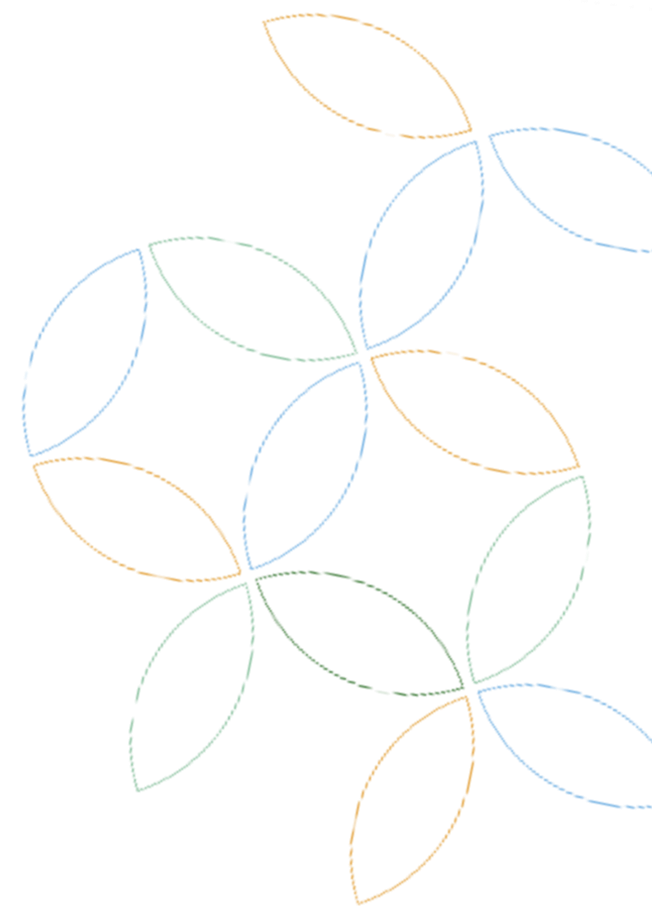
Wat is Basiskwaliteit Natuur?

"De set van condities bereiken of behouden die nodig is om algemene soorten algemeen te laten blijven of worden"

Figuur 1. illustratie van BKN tussen rijke natuur en natuurarmoede met toelichting waar de focus ligt t.a.v. verbetering en monitoring. Bron: Meesters et al., 2024

Ontwikkeling van het concept Basiskwaliteit Natuur

- Kennisdocument Basiskwaliteit Natuur (februari 2024)
- Kennisprogramma Basiskwaliteit Natuur (vanaf 1 oktober 2024 – 31 augustus 2028) in opdracht van Ministerie van LNVN
- Provinciale pilots – april 2025 – dec 2027

BASISKWALITEIT NATUUR

MET BASISKWALITEIT NATUUR ALS MINIMUMNIVEAU
VOOR BIODIVERSITEIT IN EEN GEBIED HEB JE:

Een helder streefdoel voor bijvoorbeeld de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Een instrument om voor elk landschap aan te geven welke acties nodig zijn om de voor dat landschap karakteristieke, 'algemene' planten en dieren te stimuleren.

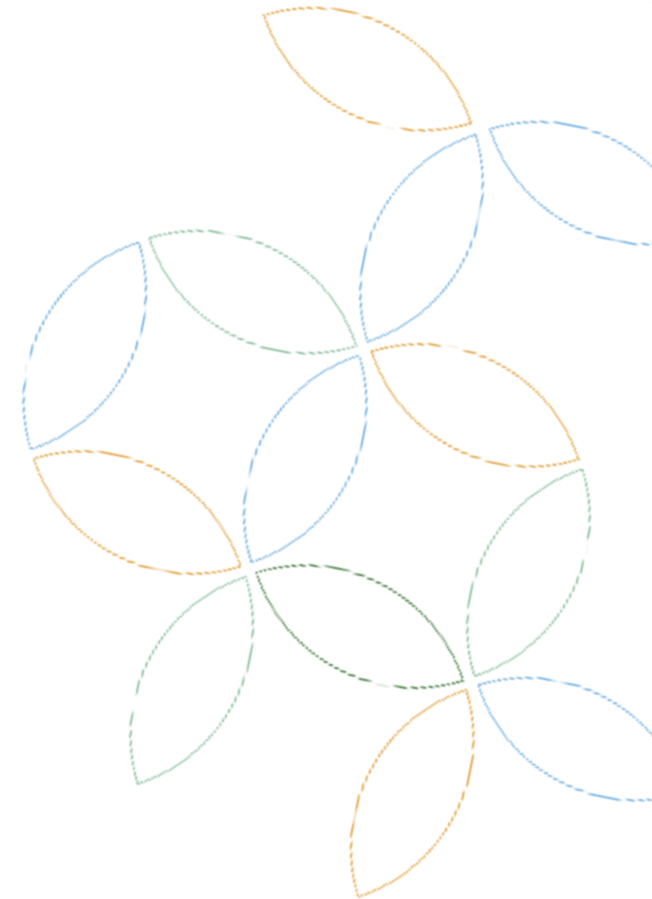

Een onafhankelijke meetlat gebaseerd op een gedegen analyse.

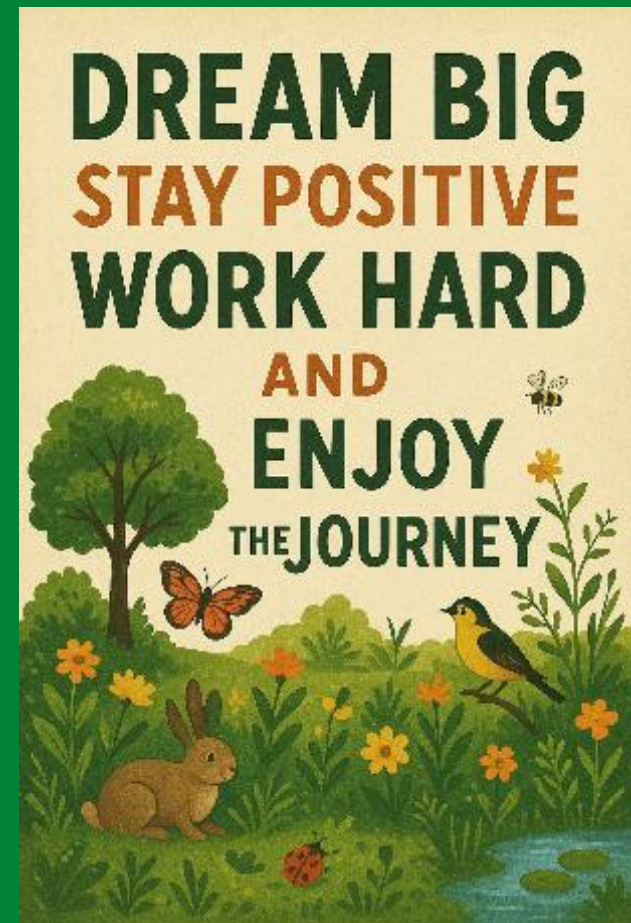

Een basis om met belanghebbenden aan de slag te gaan met het herstellen van de omgeving.

Figuur 1: Bron Biesmeijer et al. (2021)

De droom van Groene Bondgenoten...

Samenwerken aan een gezonde natuurlijke omgeving

DROOM 2050

DROOM 2050 In heel Nederland is de natuur weer springlevend, omdat iedereen weet dat we niet zonder natuur kunnen voor onze (mentale én fysieke) gezondheid, water en voedsel. Een landelijk gebied vol gekwinkeleer van boerenlandvogels. Een stad met bermen, straten, parken, daken en tuinen vol bloemen, gonzend van de insecten. Florerende natuurgebieden waar flora en fauna weer in balans zijn.

Samenwerken aan een gezonde natuurlijke omgeving

DROOM 2050

Urgentie

AMBITIE 2035

MAATSCHAPPELIJKE DOORBRAAK

Dat de meerderheid van de Nederlanders verantwoordigd is over verlies van biodiversiteit, en de noodzaak voelt voor een betere Basiskwaliteit Natuur en zelf bereid is daarvoor stappen te zetten.

POLITIEKE DOORBRAAK

Dat in alle ruimtelijk beleid Basiskwaliteit Natuur de minimale norm is.

SECTORALE DOORBRAAK

Dat (agrarische) ondernemers in stad en land Basiskwaliteit Natuur omarmen en natuurinclusief zijn in hun bedrijfsvoering.

We bouwen aan een landelijke dekkende sterke zwerm van groene vrijwilligers die we ondersteunen met:

BKN kennisplatform

Ontmoeting en uitwisseling

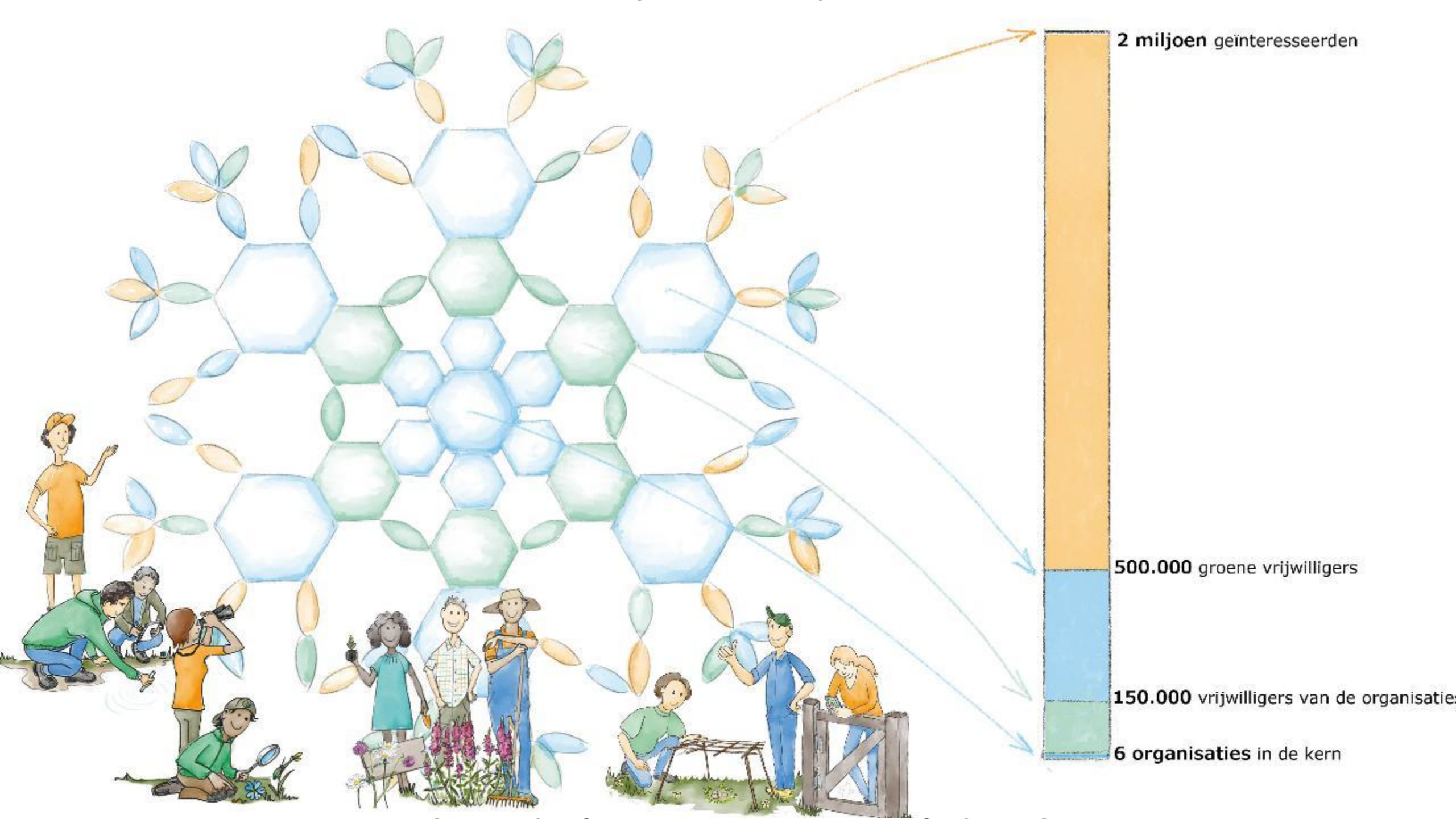
Bewegingsopbouw

Meer Basiskwaliteit Natuur door het bouwen van een beweging

WE BOUWEN AAN EEN BEWEGING VAN MENSEN DIE:

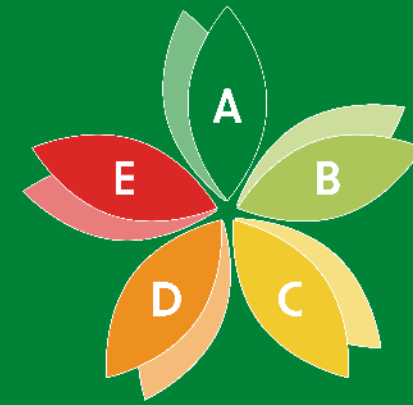

Het realiseren van basiskwaliteit natuur is het doel waarvoor wij een beweging opbouwen.

Burgertoolbox Basiskwaliteit Natuur

Toolbox Groene Bondgenoten
Van theorie naar de praktijk

GRENSGEBIED

REALISEER BASISKWALITEIT NATUUR IN 5 STAPPEN

1. HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE NATUURKWALITEIT BEPALEN

Stel de minimale streefwaarden vast voor de aanwezigheid van algemene plant- en diersoorten, bijvoorbeeld met situaties uit het verleden of vergelijkbare gebieden. Vergelijk deze referentiewaarden met gegevens van recente natuurmonitoring om de huidige natuurkwaliteit te bepalen.

2. OMGEVINGSVARIABLEN ANALYSEREN

Begrijp de relaties tussen het landschaps-ecologische systeem, welke milieus, landschappelijke en beheersomstandigheden bepalen de natuurkwaliteit? Hieruit volgt wat de streefwaarden zijn om basiskwaliteit te bereiken.

3. FORMULEREN VAN HERSTELMAATREGELEN

Formuleer met de streefwaarden uit stap 2 welke maatregelen welke drukfactoren kunnen opheffen. Bepaal in dialoog met actoren uit de omgeving welke maatregelen gewenst en haalbaar zijn.

5. METEN EN VERBETEREN

Volg de uitvoering van maatregelen, bijvoorbeeld met KPI's. Meet ook wat het effect is op algemene plant- en diersoorten. Is het resultaat beneden verwachting, stel dan de maatregelen bij. Doorloop hiervoor opnieuw stap 1 t/m 4.

4. UITVOEREN VAN MAATREGELEN

Voor de gekozen maatregelen voor milieus, inschrijving en beheer uit, in samenwerking met actoren uit de omgeving. Na regen maatregelen kunnen and helpen de basiskwaliteit te bereiken.

Aangepaste versie
voor vrijwilligers
met informatie volgt
in het voorjaar 2026.

BIODIVERSITEITSHERSTEL

**METEN
=
WETEN**

BASISCONDITIE NATUUR

**BODEMKWALITEIT
DOELEN**

**LUCHTKWALITEIT
DOELEN**

**KLIMAAT
DOELEN**

**STIKSTOFDEPOSITIE
DOELEN**

**WATERKWALITEIT EN
KWANTITEIT DOELEN**

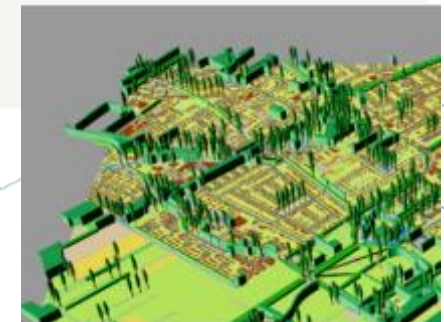
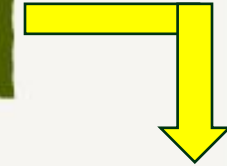
**LANDSCHAP
DOELEN**

earthwatch

earthwatch

Thermometer voor Basiskwaliteit Natuur

De jarenlange inzet van tellers en monitoring vrijwilligers zorgt ervoor dat de SoortenKijker andere vrijwilligers inzicht geeft over algemene soorten in hun eigen omgeving.

11:42

groenebondgenoten.nl

Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-09-17

SoortenKijker Basiskwaliteit Natuur

De SoortenKijker Basiskwaliteit Natuur (BKN) geeft een indruk van de kwaliteit van de natuur op de locatie, door in een straal van 1,5 km te bepalen hoeveel van de soorten die in dit landschapstype te verwachten zijn ook daadwerkelijk het afgelopen jaar zijn doorgegeven. Voor planten,

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

11:44

groenebondgenoten.nl

Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-09-17

Achtergrondinformatie

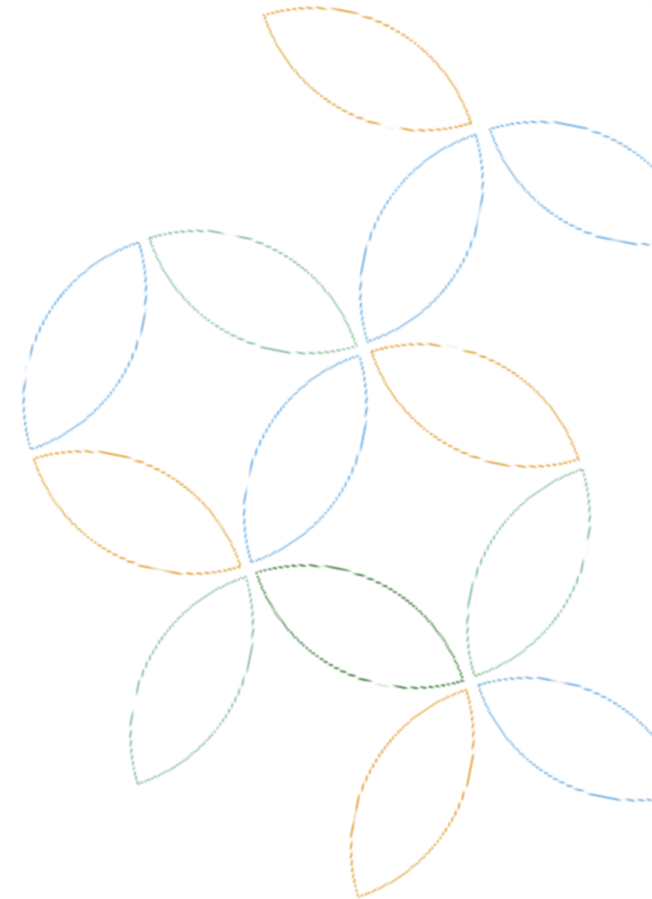
Het label is gebaseerd op een analyse van 242 soorten uit 14 verschillende soortgroepen.

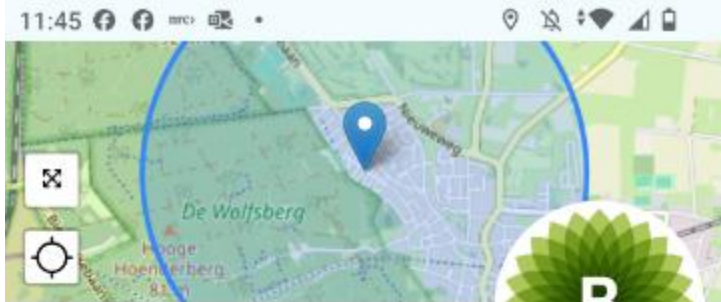
160 soorten die zijn waargenomen

82 soorten die niet zijn waargenomen

Is de monitoring niet volledig? Ga naar [Waarneming.nl](https://www.groenebondgenoten.nl/monitoring) of werk samen met tellersgroepen in jouw omgeving om waarnemingen toe te voegen.

Groene Bondgenoten voor Basiskwaliteit Natuur

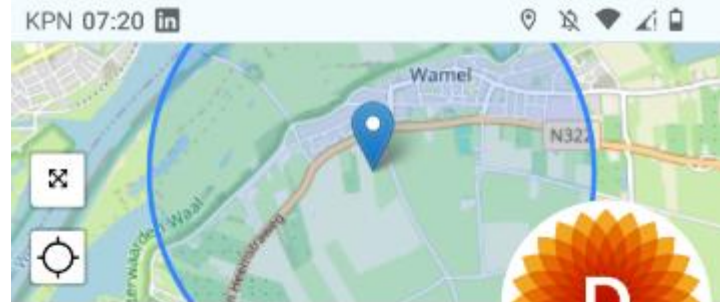
Landschap Dorpen hoge zandgronden
Peildatum 2025-09-17

Soortgroep	Soorten	#wrn	
Amfibieën	4/6	22	C
Bijen	17/21	118	A
Dagvlinders	13/15	204	A
Epifytische korstmossen	27/34	78	B
Libellen	3/4	38	B
Nachtvlinders	3/19	15	E
Paddenstoelen	6/10	489	C
Sprinkhanen en krekels	5/16	30	D
Vaatplanten	25/30	362	A
Vissen	0/9	0	
Vogels: Broedvogels	40/55	386	B
Vogels: Wintervogels	37/52	248	B
Zoogdieren: Landzoogdieren	7/9	20	B
Zoogdieren: Vleermuizen	0/4	0	

Natuurscore

B

De zoekperiode is standaard 1 jaar, maar voor de soortgroepen *Epifytische korstmossen*, *Paddenstoelen* en *Vaatplanten* is deze 5 jaar.

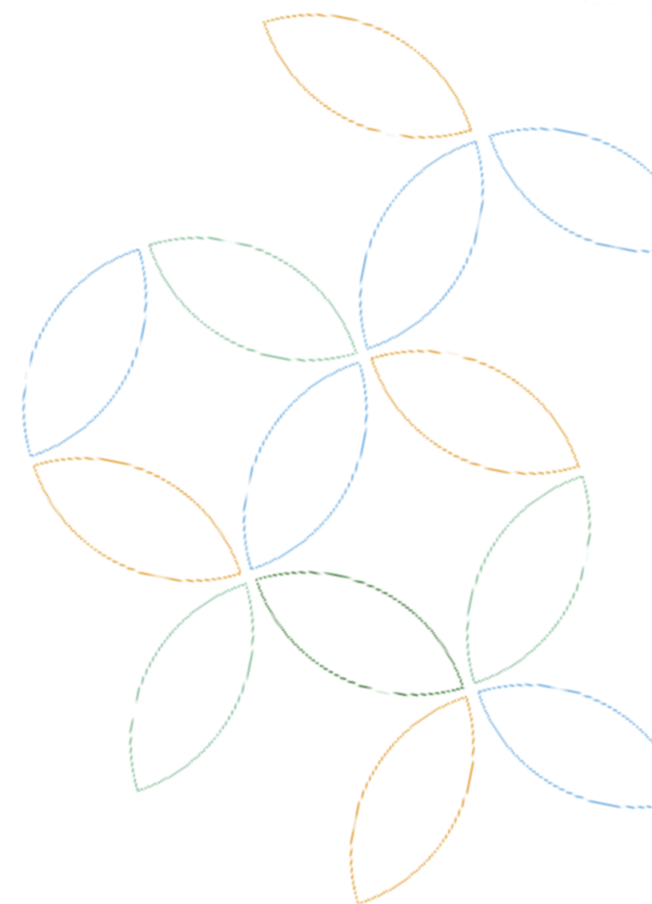
Landschap Rivierengebied
Peildatum 2025-05-05

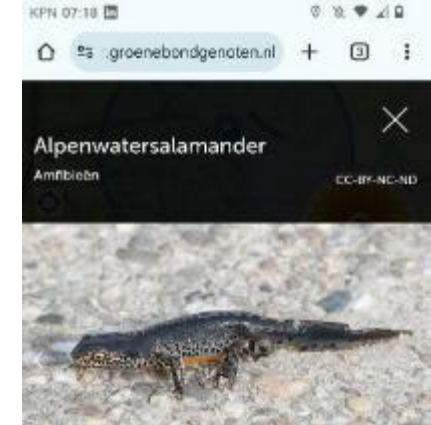
Soortgroep	Soorten	#wrn	
Amfibieën	2/7	2	E
Bijen	5/15	6	D
Dagvlinders	2/4	16	D
Epifytische korstmossen	0/18	3	E
Libellen	1/6	5	
Nachtvlinders	0/15	1	
Paddenstoelen	0/11	0	
Reptielen	0/1	0	
Sprinkhanen en krekels	2/11	5	E
Vaatplanten	29/42	255	C
Vissen	0/12	1	
Vogels: Broedvogels	37/61	141	C
Vogels: Wintervogels	37/61	130	C
Zoogdieren: Landzoogdieren	2/11	3	E
Zoogdieren: Vleermuizen	0/6	0	

Natuurscore

D

De zoekperiode is standaard 1 jaar, maar voor de soortgroepen *Epifytische korstmossen*, *Paddenstoelen* en *Vaatplanten* is deze 5 jaar.

Alpenwatersalamander - *Ichthyosaura alpestris*

Habitat

De alpenwatersalamander komt voor in diverse landschappen, zolang er geschikte voortplantingswateren in het gebied zijn. De soort heeft een voorkeur voor zandige leemgronden en wordt vaak aangetroffen in loofbossen, kleinschalige landschappen met heggen en struwelen, heidegebieden, agrarisch gebied, ruderaal terreinen en zelfs in dorpen en steden. De soort mijdt zowel zee- en rivierkleigebieden als hoogveen. In het voorjaar leeft de soort in stilstaande of langzaam stromende wateren zonder vis, zoals vennen, poelen, bospoelen en sloten. Grote open wateren en rivier begeleidende wateren worden gemeden. De soort kan zich voortplanten in water met een breed pH-bereik (3,7-8,1), maar komt vooral voor bij een pH van 4 tot 5.

Voortplanting

Eieren worden individueel afgezet tussen opgevouwen bladeren van waterplanten. Bij gebrek aan waterplanten worden afgevallen bladeren op de bodem gebruikt. Voortplanting vindt plaats in zowel beschaduwde als open wateren, bij voorkeur zonder de aanwezigheid van vis.

Voedsel

Het dieet van de alpenwatersalamander bestaat uit waterinsecten, zoals muggen- en libellenlarven, kokerjuffers, waterkevers, watervlooien, vlo kreeftjes, slakken, regenwormen en rupsen. Ook worden soms eieren en larven van andere amfibieën gegeten.

Landschapselementen

De alpenwatersalamander wordt aangetroffen bij heggen en houtwallen. Voor schuilplaatsen maakt de soort gebruik van vochtige plekken, zoals onder stenen, hout, mos of afval. De meeste dieren overwinteren op het land en zoeken dan beschutte structuren op, zoals holtes, houtwallen, overhoekjes, houtstapels, kelders, afvalhopen en groeven. Een klein deel overwintert in het water.

Knelpunten

De soort is gevoelig voor vermesting, verdroging, versnippering, intensief beheer en verstedelijking.

Co-funded by
the European Union

Meet je Landschap
brengt het Utrechtse landschap in kaart

Bodem en waterkwaliteit

Zoeken in catalogus

Bladeren in catalogus

Hoogste niveau > Groene Bondgenoten

CATALOGUSINHOUD

Aan de slag met het
uitdaagrecht!

Online

Hoe werkt de SoortenKijker?

Online

OMGEVINGSWET Initiatief
nemen en participeren ...

Online

Verdiepingscursus Burgerlobby
(tijdsduur: 40 m ...

Online

1 - 4 van 4 resultaten

Dank en doe mee!

www.groenebondgenoten.nl

Frank Velthuisen

Projectleider Groene Bondgenoten

Frank.velthuisen@vogelbescherming.nl